

Univ. prof. PhDr. Ján Doruľa, DrSc.

Narodený 31. augusta 1933

Vedúci vedecký pracovník (I.), v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV pracuje od roku 1995, v rokoch 1995 – 2006 bol riaditeľom a od roku 2006 vykonáva funkciu predsedu vedeckej rady organizácie.

Venuje sa výskumu dejín slovenského jazyka, najmä výskumu vzťahov slovenčiny so slovanskými aj neslovanskými jazykmi, výskumu jazyka ľudovej slovesnosti a otázkam fungovania jazyka v spojitosti s historickým a kultúrnym vývinom spoločnosti. Je spoluautorom Krátkeho slovníka slovenského jazyka, publikoval štúdie o jazyku ľudovej slovesnosti (slovenských ľudových rozprávok). Od roku 1988 bol poverený organizovaním slavistických výskumov v jazykovede na Slovensku na širšej interdisciplinárnej základni; vypracoval *Program jazykovedného slavistického výskumu na Slovensku*, ktorý bol predložený na verejnú oponentúru (bol publikovaný v časopise *Slavica Slovaca*). So svojimi spolupracovníkmi v SAV a v Nemeckej spolkovej republike pripravil na vydanie Kamaldulskú Bibliu – prvý preklad celej Biblie do slovenčiny, rukopis z 18. storočia. Kamaldulská Biblia vyšla v dvoch zväzkoch v roku 2002 vo faksimilnom vydaní v edícii *Biblia Slavica* v Nemeckej spolkovej republike (Ferdinand Schöningh Verlag Paderborn).

Ako štipendista nadácie Alexandra von Humboldta absolvoval J. Doruľa tri výskumné pobyty v Nemeckej spolkovej republike – v rokoch 1968-1970 (14 mesiacov), v roku 1990 (6 mesiacov) a v r. 1992-93 (6 mesiacov).

V rokoch 1995-1997 bol vedúcim riešiteľom grantového projektu Vedecké vydanie rukopisu prvého prekladu Biblie do slovenčiny; v rokoch 1997-1999 viedol projekt Výskum latinských písomností 16.-18. storočia vo vzťahu k Slovensku, v rokoch 2000-2002 projekt Vedecké vydanie rukopisu tzv. Kamaldulského slovníka z roku 1763 a v rokoch 2003-2005 projekt Odras slovensko-nemeckých jazykových vzťahov v písomnostiach 16.-18. storočia.

J. Doruľa je členom Učenej spoločnosti SAV, členom Jazykového a Historického odboru Matice slovenskej, členom redakčnej rady časopisu *Slavica Slovaca* (v rokoch 2003-2012 bol jeho hlavným redaktorom) a členom rady edície *Monumenta byzantino-slavica et latina Slovaciae*.

Do roku 2010 bol predsedom obhajobnej komisie na získanie hodnosti DrSc. v odbore Slavistika - slovanské jazyky, je členom spoločnej odborovej

komisie v uvedenom odbore, do roku 2004 bol členom vedeckej rady Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, v rokoch 1995-2004 vykonával funkciu predsedu Jazykového odboru Matice slovenskej, v rokoch 2001-2009 bol členom výboru Matice slovenskej a do roku 2009 bol členom vedeckej rady Matice slovenskej. Bol členom vedeckej rady Trnavskej univerzity a členom vedeckej rady Pedagogickej fakulty TU, členom senátu TU a členom senátu Pedagogickej fakulty TU i členom vedeckej rady Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

V roku 1995 bol inaugurovaný na profesora v odbore slovenský jazyk, v rokoch 1994-1999 bol externým vedúcim Katedry slovenského jazyka a literatúry na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave, externe prednášal dejiny slovenského jazyka a staroslovienčinu na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Prešove a vývin slovenského jazyka na Pedagogickej a Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave.

Domáce projekty:

- Centrum excelentnosti SlovSlav: Dejiny slovenskej slavistiky 19.-20. storočia. Postavy slovenského národného obrodzenia (Anton Bernolák, Pavol Jozef Šafárik, Ján Kollár, Ľudovít Štúr, Pavol Dobšinský, Jonáš Záborský) + Ján Stanislav – ich činnosť a dielo v európskom kontexte (projekt CE SAV v trvaní 1.9.2012 – 31.12.2015)
- Odras slovensko-nemeckých jazykových vzťahov v písomnostiach 16.-18. storočia I. (VEGA 2/3151/2003-2005)
- Odras slovensko-nemeckých jazykových vzťahov v písomnostiach 16.-18. storočia II. (VEGA 2/6142/2006-2008)
- Vedecké vydanie rukopisu tzv. Kamaldulského slovníka z roku 1763 (VEGA 2/7002/2000-2002)
- Výskum latinských písomností 16. – 18. storočia vo vzťahu k Slovensku (VEGA 2/4010/1997-1999)

Ocenenia:

J. Doruľa je nositeľom Zlatej plakety Ľ. Štúra SAV za zásluhy v spoločenských vedách (1993), Veľkej medaily sv. Gorazda – najvyššieho rezortného vyznamenania Ministerstva školstva SR (1998), Ceny Štefana Moyzesa za prínosy k slovenskému národnému životu (2003), Pamätnej medaily sv. Cyrila a Metoda za prínos do slovenskej vedy a kultúry (2003), Medaily SAV za podporu vedy (2004), Zlatej medaily SAV (2008), Zlatej medaily Matice slovenskej (2008) a Ceny SAV za

popularizáciu vedy (2010). V roku 2007 bol zvolený za čestného člena Medzinárodného komitétu slavistov a čestného predsedu Slovenského komitétu slavistov.

BIBLIOGRAFIA ZA ROKY 2014 – 1995

Knižné publikácie a edičná činnosť

- DORUĽA, Ján: O slovensko-nemeckom spolunažívaní v 16.-18. storočí. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2014. 352 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): Historický význam a odkaz diela osobností slovenského národného obrodzenia. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2014, 162 s.
- DORUĽA, Ján: Čarovný svet a skutočný život v slovenskej rozprávke. Bratislava: Goralinga, 2012. 124 s.
- DORUĽA, Ján: Z dejín slovensko-nemeckých vzťahov. Nemecká a slovenská účtovná kniha zo 17. storočia. In *Slavica Slovaca*, 2012, roč. 47, č. 3 (Supplementum). 160 s.
- DORUĽA, Ján: O krajine a vlasti starých Slovákov. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2011. 92 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): Pohľady do problematiky slovensko-maďarských vzťahov. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, Slovenský komitét slavistov, 2009. 83 s. / DORUĽA, Ján (ed.): *Insight into Slovak-Magyar Relations*. Bratislava: Slovak Committee of Slavists in cooperation with the Institute of Slavonic Studies of Ján Stanislav of the Slovak Academy of Sciences, 2009. 90 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): Z histórie slovensko-nemeckých vzťahov. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2008. 202 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): Pohľady do vývinu slovenského jazyka a ľudovej kultúry. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2008. 317 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): XIII. medzinárodný zjazd slavistov v Ľubláne. Príspevky slovenských slavistov. Bratislava: Slovenský komitét slavistov, Slavistický kabinet SAV 2003. 345 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): Slovenská, latinská a cirkevnoslovanská náboženská tvorba 15.-19. storočia. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 2002. 475 s.

- Slovakische Bibel der Kamaldulenser. Band I-II. Biblia Slavica. Ed. Hans ROTHE und Friedrich SCHOLZ unter Mitwirkung von Ján DORUĽA. Paderborn – München – Wien – Zürich: Ferdinand Schöningh, 2002. 920 + 1063 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): Slovensko-rusínsko-ukrajinské vzťahy od obrodzenia po súčasnosť. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 2000. 392 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): Prehľad publikácií z jazykovedy, literárnej vedy, etnológie a histórie za roky 1993-1998. Bratislava: Slovenský komitét slavistov, Slavistický kabinet SAV 1998. 167 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): Obdobie protireformácie v dejinách slovenskej kultúry z hľadiska stredoeurópskeho kontextu. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 1998. 251 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): XII. medzinárodný zjazd slavistov v Krakove. Príspevky slovenských slavistov. Bratislava: Slovenský komitét slavistov, Slavistický kabinet SAV, 1998. 415 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): XI. medzinárodný zjazd slavistov. Bratislava 30. augusta – 8. septembra 1993. Záznamy z diskusie k predneseným referátom. Bratislava: Slovenský komitét slavistov, Slavistický kabinet SAV, 1998. 663 s.
- DORUĽA, Ján (ed.): O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 1997. 284 s.
- ČAPLOVIČ, Dušan – DORUĽA, Ján (eds.). Central Europe in 8th-10th Centuries: International Scientific Conference: Bratislava October 2-4, 1995 – Mitteleuropa im 8.-10. Jahrhundert. Bratislava: Ministry of Culture of the Slovak Republic, Slovak Academy of Sciences, 1997. 212 s.

Štúdie a články v časopisoch

- DORUĽA, Ján: Slovenčina a bibličtina v evanjelickej cirkvi na Slovensku. In *Slavica Slovaca*, 2011, roč. 46, č. 1, s. 3-9.
- DORUĽA, Ján: Hornouhorsko-košický Uhromadžar Sándor Márai v osídlach karpatsko-uhorskej slovansko-slovenskej traumy. In *Slavica Slovaca*, 2011, roč. 46, č. 2, s. 97-142.
- DORUĽA, Ján: Základy slovenského vlastenectva. In *Slavica Slovaca*, 2010, roč. 45, č. 2, s. 105-114.
- DORUĽA, Ján: Slovansko-slovenský vlastenec Ján Kollár. In *Slavica Slovaca*, 2009, roč. 44, č. 1, s. 46-68.

- DORUĽA, Ján: Bernolákovská kodifikácia ako výsledok slovenského jazykovo-historického vývinu. In *Slavica Slovaca*, 2008, roč. 43, č. 1, s. 3-10.
  - *Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch*
  - DORUĽA, Ján: Pri sedemdesiatke Štefana Liptáka. In *Slavica Slovaca*, 2007, roč. 42, č. 1, s. 73.
  - DORUĽA, Ján: Izidor Kotulič osemdesiatročný. In *Slavica Slovaca*, 2007, roč. 42, č. 1, s. 73.
  - DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV za rok 2005. In *Slavica Slovaca*, 2006, č. 41, č. 1, s. 91-94.
  - DORUĽA, Ján: Výročné plenárne zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 2006, roč. 41, č. 1, s. 94-95.
- DORUĽA, Ján: *Slavica Slovaca* v Slavistickom ústave Jána Staani-slava SAV. In *Slavica Slovaca*, 2005, roč. 40, č. 1, s. 3-5.
- DORUĽA, Ján: O slovensko-nemeckých jazykových vzťahoch v 17. storočí. I. In *Slavica Slovaca*, 2005, roč. 40, č. 2, s. 125-132.
  - *Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch*
  - DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 2004. In *Slavica Slovaca*, 2005, roč. 40, č. 1 s. 92-95.
  - DORUĽA, Ján: Zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 2005, roč. 40, č. 1, s. 95-96.
- DORUĽA, Ján: Dnešný stav bádania v oblasti slovensko-inoetnických vzťahov. In: *Slavica Slovaca*, 2004, roč. 39, č. 2, s. 161-162.
  - *Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch*
  - DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 2003. In *Slavica Slovaca*, 2004, roč. 39, č. 1, s. 92-96.
  - DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 2002. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 1, s. 92-96.
  - DORUĽA, Ján: Zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 1, s. 96.
  - DORUĽA, Ján: Predstavuje sa Slavistický kabinet SAV. In *Správy Slovenskej akadémie vied*, 2003, roč. 39, č. 4, s. 4-5 (s 5-mi čiernobielymi obrázkami).

- DORUĽA, Ján: Naša účasť na 13. medzinárodnom zjazde slavistov v Ľubl'ane. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 2, s. 187.
- DORUĽA, Ján: Kamaldulská Biblia v Slovenskej akadémii vied. In *Správy Slovenskej akadémie vied*, 2003, roč. 39, č. 4, s. 1.
- DORUĽA, Ján: Prezentácia Kamaldulskej Biblie na pôde SAV v Bratislave. In *Kultúra*, 2003, roč. 6, č. 7 (9. apríla 2003), s. 10.
- DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 2001. In *Slavica Slovaca*, 2002, roč. 37, č. 86-91.
- DORUĽA, Ján: Protokol zo zasadnutia prezídia Medzinárodného komitétu slavistov v Ružomberku 5.-7. decembra 2001 (spoluautor Peter Žeňuch). In *Slavica Slovaca*, 2002, roč. 37, s. 92-94.
- DORUĽA, Ján: Osobné mená a miestne názvy z uhorského obdobia slovenských dejín. In *Kultúra*, 2001, roč. 4, č. 6, s. 11.
  - Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch*
  - DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 2000. In *Slavica Slovaca*, 2001, roč. 36, č. 1, s. 87-92.
  - DORUĽA, Ján: Výročné plenárne zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 2001, roč. 36, č. 1, s. 92-94.
  - DORUĽA, Ján: Informácia o XIII. medzinárodnom zjazde slavistov. In *Slavica Slovaca*, 2001, roč. 36, č. 1, s. 96.
- DORUĽA, Ján: Výpožičky z maďarčiny v slovenčine. In *Slavica Slovaca*, 2000, roč. 35, č. 2, s. 128-132.
- DORUĽA, Ján: Veľkomoravská a cyrilo-metodská tradícia u Slovákov. In *Slovenské pohľady*, 2000, roč. 116, č. 5, s. 42-45.
  - Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch*
  - DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 1999. In *Slavica Slovaca*, 2000, roč. 35, s. 93-95.
  - DORUĽA, Ján: Päť rokov Slavistického kabinetu SAV. In *Slavica Slovaca*, 2000, roč. 35, s. 3-4.
  - DORUĽA, Ján: Zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 2000, roč. 35, s. 95-96.

- DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 1998. In *Slavica Slovaca*, 1999, roč. 34, s. 94-96.
- DORUĽA, Ján: Zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1999, roč. 34, s. 92-93.
- DORUĽA, Ján: Slavistický kabinet Slovenskej akadémie vied. In *Opera Slavica. Slavistické rozhledy*, 1999, roč. 9, č. 1, s. 45-46 (vydáva Ústav slavistiky FF MU Brno).
- DORUĽA, Ján: Pri osemdesiatke Gejzu Horáka. In *Slovenská reč*, 1999, roč. 64, s. 41-43.
- DORUĽA, Ján: Plenárne zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1998, roč. 33, s. 93-95.
- DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 1997. In *Slavica Slovaca*, 1998, roč. 33, s. 95-96.
- DORUĽA, Ján: 70 rokov činnosti Slovanského ústavu v Prahe. In: *Slavica Slovaca*, 1998, roč. 33, s. 186-187.
- DORUĽA, Ján: XII. medzinárodný zjazd slavistov v Krakove (spoluautor správy). In: *Slavica Slovaca*, 1998, roč. 33, s. 178-186.
- DORUĽA, Ján: Zo správy o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 1996. In *Slavica Slovaca*, 1997, roč. 32, s. 94-95.
- DORUĽA, Ján: Štefan Lipták šesťdesiatročný. In: *Slavica Slovaca*, 1997, roč. 32, s. 67.
- DORUĽA, Ján: Zasadnutie rozšíreného predsedníctva Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1997, roč. 32, s. 96.
- DORUĽA, Ján: Zasadnutie predsedníctva Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1997, roč. 32, s. 120
- DORUĽA, Ján: Správa o činnosti Slavistického kabinetu SAV za rok 1995. In *Slavica Slovaca*, 1996, roč. 31, s. 86-91.
- DORUĽA, Ján: Plenárne zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1996, roč. 31, s. 91-93.
- DORUĽA, Ján: Zasadnutie prezídia Medzinárodného komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1996, roč. 31, s. 93-94.
- DORUĽA, Ján: Zasadnutie Slovenského komitétu slavistov. In *Slavica Slovaca*, 1996, roč. 31, s. 188.

- DORUĽA, Ján: Z činnosti Jazykového odboru MS. In *Maticné slovo*, 1996, č. 2, s. 6.
- DORUĽA, Ján: Ferdinand Buffa sedemdesiatročný. In *Slavica Slovaca*, 1996, roč. 31, s. 75-76.

Štúdie a články v zborníkoch a knižných neperiodických publikáciách

- DORUĽA, Ján: Predstavy slovenských vzdelancov o jazyku a etnickej identite Slovákov v období národného obrodzenia. In *Historický význam a odkaz diela osobností slovenského národného obrodzenia*. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV 2014, s. 79-130.
- DORUĽA, Ján: Bajzova slovenčina v románe René Mlád'enca Príhodi, a Skusenosti. In *Jozef Ignác Bajza v kultúrnom a literárnom kontexte*. Ed. Katarína Žeňuchová. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, Obec Dolné Dubové 2013, s. 31-44.
- DORUĽA, Ján: Inštitucionalizácia slovenskej slavistiky. Ed. Peter Žeňuch. In *Slovenská slavistika včera a dnes*. Bratislava: Slovenský komitét slavistov a Slavistický ústav Jána Stanislava SAV 2012, s. 56-69.
- DORUĽA, Ján: Slovacij jazyk i jazyk Kralickoj biblii v evangeľičeskoj cerkvi v Slovaki. In: *Sacrum et Profanum. Jazykovyje, literaturnyje i etničeskije vzaimnosti christianskoj kul'tury*. Ed. M. M. Valencova, E. S. Uzeneva. Moskva: Rossijskaja akademija nauk – Institut slavianovedenija, Slovacckaja akademija nauk – Institut slavistiki im. J. Stanislava, Institut etnologii, 2012, s. 101-107.
- DORUĽA, Ján: Die Sprache der Kamaldulenser-Bibel im Kontext ihrer Zeit. In „Biblia Slavica.“ Referate bei der öffentlichen Präsentation in der Nordrhein-Westfälischen Akademie der Wissenschaften und der Künste am 28. November 2008. Herausgegeben von Hans Rothe. *Abhandlungen der Nordrhein-westfälischen Akademie der Wissenschaften und der Künste*. Bd. 123. Paderborn–München–Wien–Zürich: Verlag Ferdinand Schöningh 2010, s. 184-186.
- DORUĽA, Ján: Slovenčina ako politikum včera aj dnes. In *Zborník Maticy slovenskej. Jazykoveda*. Ed. Ján Kačala. Martin: Matica slovenská, 2010, s. 154-160.
- DORUĽA, Ján: Maďarošialenstvo. In *Pohľady do problematiky slovensko-maďarských vzťahov*. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV / Slovenský komitét slavistov, 2009, s. 35-42.

- DORUĽA, Ján: Reč kázní Jána Kollára v kontexte slovenského jazykovo-kultúrneho vývinu. In *Pohľady do vývinu slovenského jazyka a ľudovej kultúry*. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2008, s. 25-45.
- DORUĽA, Ján: O slovensko-nemeckých jazykových vzťahoch v 17. storočí. In *Z histórie slovensko-nemeckých vzťahov*. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2008, s. 7-95.
- DORUĽA, Ján: Aus der Sprachlandschaft Slowakei unter linguistisch-historischem Aspekt. In *Slavistische Forschungen*. In memoriam Reinhold Olesch. Herausgegeben von Angelika Lauhus und Bodo Zelinsky. Bausteine zur slavischen Philologie und Kulturgeschichte. Reihe A: Slavistische Forschungen. Band 48. Köln–Weimar–Wien: Böhlau Verlag, 2005, s. 87-90.
- DORUĽA, Ján: Písanie osobných mien z uhorského obdobia slovenských dejín. In *Problémy adaptácie cudzích mien v slovenčine*. Ed. Ľubor Králik. Bratislava: Veda 2002, s. 96-101.
- DORUĽA, Ján: Prvý preklad celej Biblie do slovenčiny. In *XIII. medzinárodný zjazd slavistov v Ľubľane. Príspevky slovenských slavistov*. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slovenský komitét slavistov, Slavistický kabinet SAV 2003, s. 135-139.
- DORUĽA, Ján: Die Sprache der Kamaldulenser-Bibel im Kontext ihrer Zeit. In *Slovakische Bibel der Kamaldulenser. Band II. Biblia Slavica*. Ed. Hans Rothe und Friedrich Scholz unter Mitwirkung von Ján Doruľa. Paderborn – München – Wien – Zürich: Ferdinand Schöningh, 2002, s. 975-1007.
- DORUĽA, Ján: O jazyku Kamaldulskej Biblie a Kamaldulského slovníka. In *Slovenská, latinská a cirkevnoslovanská náboženská tvorba 15.-19. storočia*. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 2002, s. 9-72.
- DORUĽA, Ján: Z jazykovo-historických svedectiev písomností 16. storočia z okolia Trenčína. In *Kniha 2001-2002. Zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Ed. Miroslava Domová. Martin: Slovenská národná knižnica, 2002, s. 465-472.
- DORUĽA, Ján: Písanie osobných mien a miestnych názvov z uhorského obdobia slovenských dejín. In *Rozpravy k slovenským dejinám*. Ed. Viliam Čičaj. Bratislava: Vydal Historický ústav SAV v Slovak Academic Press 2001, s. 48-52.
- DORUĽA, Ján: Slovensko-rusínsko-ukrajinské vzťahy na úrovni

- ni nárečí a spisovných jazykov. In Slovensko-rusínsko-ukrajinské vzťahy od obrodzenia po súčasnosť. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 2000, s. 152-160.
- DORUĽA, Ján: Bernolákovčina ako spisovný jazyk – cesty jej formovania. In Zborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti 1998-1999. Ed. Imrich Sedlák. Martin: Muzeálna slovenská spoločnosť 2000, s. 45-48.
  - DORUĽA, Ján: Je štúrovská kodifikácia spisovnej slovenčiny odlika? In Slovensko-české vzťahy a súvislosti (zborník prác z medzinárodnej vedeckej konferencie). Ed. Jozef Hvišč. Bratislava: T.R.I. MÉDIUM, 2000, s. 189-195.
  - DORUĽA, Ján: Slovensko-české vzťahy v zrkadle jazykovo-kultúrneho vývinu. In Česko-slovenská vzájemnosť a nevzájemnosť. Ed. Ivo Pospíšil a Milan Zelenka. Brno: Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 2000, s. 51-53.
  - DORUĽA, Ján: Über slavistische Forschungen in der Slowakei. In Current State and Further Perspectives of Slavonic Studies in Central Europe. Ed. Vladimír Vavřínek. Praha: Slovanský ústav AV ČR, 2000, s. 30-36.
  - DORUĽA, Ján: Dve línie v slovenskom jazykovo-historickom vývine alebo slovensko-české vzťahy v predspisovnom období. In XII. medzinárodný zjazd slavistov v Krakove. Príspevky slovenských slavistov. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 1998, s. 65-68.
  - DORUĽA, Ján: Minulosť a prítomnosť Slovákov na Zakarpatskej Ukrajine. Odborný seminár v Dome zahraničných Slovákov 19. decembra 1997 (otvorenie). In Slováci na Zakarpatskej Ukrajine. Zborník materiálov z odborného seminára konaného v Bratislave 19. XII. 1997. Ed. Štefan Lipták. Bratislava: Dom zahraničných Slovákov, 1998, s. 7-8.
  - DORUĽA, Ján: O jazykovej situácii na Slovensku v období protireformácie. In Obdobie protireformácie v dejinách slovenskej kultúry z hľadiska stredoeurópskeho kontextu (z príležitosti 300. výročia úmrtia Tobiáša Masníka) Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 1998, s. 120-129.
  - DORUĽA, Ján: Poznámky k vývinu a súčasnému stavu slovenskej slavistiky. In Veda a ideológia v dejinách slavistiky. Materiály z konferencie v Starej Lesnej v septembri 1997. Ed. Tatiana Ivantyšynová. Bratislava: VEDA, 1998, s. 195-197.

- DORUĽA, Ján: Jazyk a identita, jazyk a zákon. In Slovenčina na konci 20. storočia, jej normy a perspektívy. Ed. Slavomír Ondrejovič. Bratislava: Veda, 1997, s. 108-112.
- DORUĽA, Ján: Jazyk nemôže byť predmetom politiky. In Myslieť a konať. Ed. Peter Holka. Bratislava: Národné literárne centrum, 1997, s. 72-73.
- DORUĽA, Ján: Jazyková situácia na Slovensku v čase vzniku karmaldulského prekladu Biblie. In O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 1997, s. 10-18.
- DORUĽA, Ján: Linguistisch-historischer Beitrag zur Frage der Selbstbenennung von Slowaken im Rahmen ihrer Ethnogenese. In Central Europe in 8th-10th Centuries. Mitteleuropa im 8.-10. Jahrhundert. International Scientific Conference, Bratislava October 2-4, 1995. Internationale wissenschaftliche Konferenz, Bratislava 2.-4. Oktober 1995. Ed. Dušan Čaplovič – Ján Doruľa. Bratislava: Ministry of Culture of the Slovak Republic–Kulturministerium der Slowakischen Republik, Slovak Academy of Sciences–Slowakische Akademie der Wissenschaften, 1997, s. 181-183.
- DORUĽA, Ján: Predhovor. In O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: Slavistický kabinet SAV 1997, s. 7-9.
- DORUĽA, Ján: Slovensko-nemecké vzťahy v rukopisných pamiatkach (podľa písomností v archíve mesta Banská Bystrica). In Kniha ,95-‘96. Zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry. Ed. Miroslava Domová. Martin: Matica slovenská, 1997, s. 190-192.
- DORUĽA, Ján: Jazykovo-historické etapy vývinu slovenskej identity. In Seminár Integračný šok. Bratislava: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 1996, s. 108-113.
- DORUĽA, Ján: Podoby slovenčiny v predspisovnom období. In Slovenčina v historickom kontexte. Ed. Ľubomír Kralčák. Nitra: Vysoká škola pedagogická, 1996, s. 28-31.
- DORUĽA, Ján: Spisovná slovenčina ako štátny jazyk Slovenskej republiky. In Studia Academica Slovaca. 25. Ed. Jozef Mlacek. Bratislava: Stimul, 1996, s. 44-46.
- DORUĽA, Ján: Z výsledkov výskumu jazyka ľudových rozprávok. In Studia Culturologica Slovaca. 1. Slovenská kresťanská a svetská kultúra. Ed. Jana Skladaná. Bratislava: VEDA, 1996, s. 27-31.

- DORUĽA, Ján: On the Slovak Language and Historical Development. In SLOVAKS & MAGYARS. Slovak-Magyar Relations in Central Europe. Ed. Pavol Števček. Bratislava: Správa kultúrnych zariadení MK SR pre Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky-1995, s. 41-46.
- DORUĽA, Ján: Slovo na úvod. In Spisovná slovenčina a jazyková kultúra. Ed. Ján Doruľa. Bratislava: VEDA, 1995, s. 7-8.
- DORUĽA, Ján: Slovo na záver. In Spisovná slovenčina a jazyková kultúra. Ed. Ján Doruľa.
- Bratislava: VEDA, 1995, s. 195-198.

Popularizačné a odborné štúdie a články (v časopisoch a zborníkoch)

- * DORUĽA, Ján: Odišiel už aj Vladimír Gregor. In Slavica Slovaca, 2013, roč. 48, č. 1, s. 79.
- * DORUĽA, Ján: Slovenčina ako politikum včera aj dnes. In Kultúra, 2008, roč. 21, č. 11 [Pod rovnakým názvom vyšli aj príspevky in Slovenské národné noviny, 2008, roč. 19 (23), č. 22, 4. november 2008, s. 1 a 3 a Literárny (dvoj)týždenník, 2008, roč. 21, č. 37-38, 5. 11. 2008, s. 4, dokončenie v č. 39-40, 18. 11. 2008, s. 11]
- * DORUĽA, Ján: Sto rokov od narodenia Jána Stanislava. In Historický zborník. 15. Ed. Ján Bobák. Martin: Matica slovenská, 2005, s. 149-150.
- * DORUĽA, Ján: Kamaldulská Biblia. In Slovenka, 2003, roč. 56, č. 24, s. 30.
- * DORUĽA, Ján: Kamaldulská Biblia z 18. storočia – prvý preklad celej Biblie do slovenčiny. In Slovensko, 2003, roč. 26, č. 3-4, s. 20-22.
- * DORUĽA, Ján: Slovo o slove (Gejzovi Horákovi). In Nový deň, 2003, roč. 5, č. 208, 10. septembra 2003.
- * DORUĽA, Ján: O jednom ďalšom z mnohých hriechov zlých Slovákov. In Slovenské pohľady, 2003, roč. IV + 119, č. 1, s. 5-12.
- * DORUĽA, Ján: Kamaldulská Biblia – splatený dlh. In Slovenské pohľady, 1997, č. 5, s. 44-51.
- * DORUĽA, Ján: Buďme sami sebou. In Nový deň, 1999, roč. 1, č. 13, 15. 12. 1999, s. 1.
- * DORUĽA, Ján: Mikrointerview s riaditeľom Slavistického kabinetu SAV prof. PhDr. Jánom Doruľom, DrSc. In Slovenská republika, 1999, roč. 7, č. 160, 14. 7. 1999, s. 3.

- * DORUĽA, Ján: Panónia bola slovenská. In Slovenská republika, 1999, roč. 7, č. 148, 29. 6. 1999, s. 6.
- * DORUĽA, Ján: Slávme slávne slávných Slávov slávu. In Slovenská republika, 1999, roč. 7, č. 175, 31. 7. 1999, s. 8-9.
- * DORUĽA, Ján: Historické etapy jazyka. In Slovenská republika – Víkend 27. 3. 1997, s. 4.
- * DORUĽA, Ján: „Jazyka dar zveril nám Boh...“ In Slovenská republika (príloha Národnostné noviny) 15. 3. 1997, s. II.
- * DORUĽA, Ján: Slovenčina ako štátny jazyk Slovenskej republiky. In SAmO – Spoločnosť, armáda, osobnosť, 1996, č. 4, s. 10-13.
- * DORUĽA, Ján: Slovenčina ako politikum? In Literárny týždenník, 1995, roč. 8, 13. jan. 1995, s. 1, 11.

- jd -